

25 JAAR LA ERIKEJO

DE GESCHIEDENIS

★
Esperanto

LA ERIKEJO

WIM DE SMET

DE ESPERANTO-VERENIGING "LA ERIKEJO" 25 JAAR

(1971 - 1996)

Wim M. A. De Smet

Ter inleiding.

Op 25 mei 1996 is het 25 jaar geleden dat in Kalmthout een vereniging werd opgericht die in de Noorderkempen de kennis van de internationale taal Esperanto zou trachten te bevorderen.

Bij het terugblikken op het wel en wee van deze vereniging in al die jaren loont het de moeite, bij gelegenheid van deze verjaardag, een aantal gegevens neer te schrijven in een document.

Met deze tekst komen we ook tegemoet aan de steeds luider klinkende oproepen om de geschiedenis van allerlei vormen van de beweging te noteren voor het nageslacht. Anderzijds kunnen naderhand andere Vlaamse Esperanto-groepen hun geschiedenis eens vergelijken met die van "La Erikejo" en vaststellen dat meerdere van hun problemen ongeveer dezelfde zijn geweest als de onze, maar dat er toch ook wat verschillen kunnen zijn.

Sommige gedeelten van dit document zijn minder uitgewerkt dan andere. Dit is vooral te wijten aan het feit dat de auteur in de periode 1986 - 1993 het merendeel van de tijd in het buitenland heeft vertoefd en bijgevolg het leven van de vereniging minder goed heeft kunnen volgen. Maar een andere reden is dat het archief van de vereniging enige lacunes vertoont, die een volledig overzicht bemoeilijken. Niettemin kan hier voor de huidige en de volgende generaties toch een beeld van die geschiedenis van 25 jaren afgeschilderd worden.

I. HET ONTSTAAN VAN "LA ERIKEJO".

Een weinig gekende voorloper.

"La Erikejo" is in feite niet de eerste Esperanto-vereniging in Kalmthout. Ook in de dertiger jaren heeft er hier enige tijd een kring bestaan, waarover we helaas weinig weten, dit bij gebrek aan documenten.

In de periode voor de Tweede Wereldoorlog richtte de toenmalige Vlaamse Esperanto-Liga, Flandra Ligo Esperantista (FLE), op vele plaatsen cursussen van Esperanto in, waaruit naderhand meermaals kleine plaatselijke groepen voortkwamen. Zo ontstond in Kalmthout ook een groep, waarin de zusters Elvire en Irma Van Ganse de voornaamste rol speelden. Met de omstandigheden van de oorlog is die kring echter teniet gegaan, zonder veel sporen na te laten. Irma Van Ganse (overleden in 1973) heeft in haar hoge leeftijd nog het ontstaan van "La Erikejo" meegemaakt, maar zij heeft ons slechts weinig over de vroegere kring verteld. Links en rechts ontmoeten we nog eens mensen, die weten dat hun vader of oom indertijd Esperanto heeft geleerd, maar duidelijke gegevens kunnen we niet bekomen.

Mogelijk kan de geschiedenis van die vroegere groep ooit nog eens door anderen geschreven worden.

Hoe het groeide.

Vanaf 1968 was er terug sprake van Esperanto in de Noorderkempen, vermits toen iemand, die al een tiental jaren actief was in de Esperanto-beweging (Wim M. A. De Smet), in Heide-Kalmthout was komen wonen. Zijn naam en adres verschenen in het jaarboek van de "Universala Esperanto-Asocio" vermits hij aanvaard had hier de plaatselijke afgevaardigde van die internationale vereniging te zijn.

De jaren rond 1970 waren een bruisende periode in het sociale en culturele leven, als uitloper van de contestatieperiode der vorige jaren. Overal schoten nieuwe initiatieven uit de grond, waarvan vele na enige tijd uitdoofden, maar andere toch bleven bestaan. Getuigen daarvan zijn de talrijke verenigingen, raden, stichtingen e. a. die thans hun 25-jarig bestaan gedenken. Zo ook, alhoewel in mineur, in de Esperanto-beweging.

Zo was er in die periode ook in Antwerpen een soort culturele herleving van de Esperanto-activiteiten, vooral dank zij de initiatieven van twee jongeren: Jo Haazen (thans directeur van de Beiaardschool Jef Denijn in Mechelen) en Paul Peeraerts (thans directeur van het Esperantocentrum in Antwerpen). Zij kregen bijgevolg meermaals actieve jongeren van de Esperanto-beweging op bezoek. Een van die bezoekers heeft een belangrijke rol gespeeld in het ontstaan van belangstelling voor Esperanto in Kalmthout: het Japanse meisje Kimie Ozawa.

Kimie Ozawa was een mooie verschijning, vooral als ze in echte Japanse kledij opgedirkt was. Daarenboven was ze uitermate bedreven in de omgang met het Japanse rekeninstrument, de soroban. Zij gaf voortreffelijke demonstraties van soroban-rekenen in verschillende Esperantogroepen, hetgeen zelfs de belangstelling van de televisie wekte en haar de gelegenheid gaf haar bekwaamheid te demonstreren in het Rijksuniversitair Centrum Antwerpen. Toen zij in april 1970 enige dagen in Heide-Kalmthout verbleef bij de UEA-afgevaardigde was er op de vrijdagavond van die week een vernissage van een schilderijentoonstelling in de zaal "Trefpunt", en kreeg zij ook een uitnodiging om er aanwezig te zijn. De verschijning van deze traditioneel geklede jonge vrouw met haar soroban maakte aanstonds veel indruk op de aanwezigen. Tot hun grote voldoening gaf zij een demonstratie van soroban-rekenen; alle moeilijke opgaven en de resultaten werden in, of uit het Esperanto omgezet door de begeleidende UEA-afgevaardigde. Het publiek geraakte onder de indruk van de mogelijkheid om met een Japanse te kunnen communiceren dank zij die welluidende taal. De eigenaar van "Trefpunt", Aloïs Overlaet, opperde toen de mening een cursus Esperanto te laten inrichten door de plaatselijke afdeling van het Davidsfonds. De toenmalige parochiale jeugdclub "Tros" verzocht Kimie om de volgende avond een demonstratie te komen geven in haar lokaal, - hetgeen geschiedde.

Wegens het succes van die soroban-avond ging de jeugdclub naderhand verder: zij vroeg een informatieavond over Esperanto, iets wat de UEA-afgevaardigde met genoegen aanvaardde.

Deze avond heeft plaats gehad op een zaterdag in september 1970. Door een gelukkig toeval kreeg de UEA-afgevaardigde die dag onverwachts bezoek van een man en een vrouw uit Italië; deze waren aan-

stonds bereid om mee naar de informatieavond te komen. Ook was een Esperanto-ijveraar uit Brasschaat, Hector Boffejon, aanwezig. De verhalen van de Italianen (allen vlot vertaald), de overvloedige informatie over Esperanto, de entoesiaste uiteenzetting van Boffejon en de algemene stemming hadden tot gevolg dat een heel aantal van de aanwezige jongeren besloten Esperanto te gaan leren.

De cursus startte in de namiddag van zaterdag 10 oktober 1970 in een lokaal van de Rijkslagere School van Heide. Lesgever was Luc De Marré uit Antwerpen. Er waren 28 deelnemers, meestal jongeren, die allen bereid waren de som van 500 BF te betalen (iets wat bij velen ongelooflijk overkwam). Men kon van een echt succes spreken. - Helaas zakte in de loop der weken het aantal deelnemers. Vele jongeren zagen zich genoodzaakt af te haken als ze hun zaterdagnamiddag nodig hadden om de spullen van de jeugdclub te verhuizen en een nieuw lokaal in orde te brengen. Eind april 1971, als men het examen kon afleggen, bleven er slechts een tiental cursisten over, waarvan de meesten goed slaagden in het examen. Het beste resultaat werd behaald door een 16-jarige jongeman, Bert Overlaet, thans docent aan de Katholieke Universiteit Leuven.

Intussentijd had een ander feit het Esperanto ter plaatse in de belangstelling geplaatst. Het koor "Vreugde" van de Sint-Jozef-kerk in Heide, dat vooral uit jongeren bestond en liederen in meerdere talen zong, was bereid eens enige liederen in het Esperanto te presenteren gedurende een mis, dit met volle instemming van pastoor A. Boeyckens. Het inoefenen van die liederen verliep vlot en de uitvoering werd een succes. Het in die tijd populaire televisieprogramma "Echo", dat elke zaterdagavond merkwaardigheden uitzond, kwam een opname maken van zulke koorzang met Esperanto-liederen, en de uitzending ervan, begin mei, wekte uiteraard ook enorm veel sympathie in Heide, en in Kalmthout in het algemeen, - een sympathie die het Esperanto ten goede kwam.

Alhoewel twee deelnemers van de cursus, Jos Orban en Ida Nissen-Tuyaerts, reeds hun weg hadden gevonden naar de Esperantogroep "La Verda Stelo" in Antwerpen, oordeelden enige anderen dat er toch best in Kalmthout ook iets zou bestaan om de opgedane kennis wat te kunnen behouden. De toenmalige voorzitter van "La Verda Stelo", Jo

Haazen, insisterde trouwens dat er in Kalmthout een groep zou worden opgericht.

Een beetje twijfelend werd er toe overgegaan de deelnemers van de cursus eens op te roepen voor een ontmoeting op dinsdag 25 mei in het toenmalige gasthof "De Buizerd". Enige andere Esperanto-kenners uit de streek waren ook uitgenodigd en enige leden van "La Verda Stelo" kwamen de groep vergadelaars vervoegen. Alzo waren er 15 aanwezigen. Na wat wikken en wegen en na voorlezing van een bemoedigende telegram van Hector Boffejon, werd besloten een plaatselijke vereniging op te richten....

Het eerste jaar.

25 mei 1971 rond 9 u. van de avond. De beslissing was gevallen: de plaatselijke groep zou opgericht worden. Maar een vereniging heeft leden nodig, heeft een bestuur nodig, moet activiteiten kunnen organiseren, moet een kas hebben, moet een naam hebben....

Een jongeman van Kalmthout-Centrum, die met grote belangstelling de cursus gevolgd had en een behoorlijk goed resultaat bekomen had, Frans Jacobs, verklaarde zich bereid het voorzitterschap te aanvaarden. Wim De Smet, die als UEA-afgevaardigde al die initiatieven ondernomen had, zou hem bijstaan als ondervoorzitter. Een jonge Kapelleenaar, actief lid van "Tros", Norbert De Schutter, was bereid voor de kas te zorgen en kon, vooraleer er een bedrag voor het lidgeld afgesproken was, zich reeds verheugen in een handgift vanwege een Antwerpse deelnemer van Kalmthoutse afkomst, Jules Verstraeten. Het schrijfwerk werd toevertrouwd aan de niet meer zo jonge, maar uiterst entoesiaste, Ida Nissen. De overigen zouden leden zijn en het bestuur zou in de nabije toekomst wel beslissen welk bedrag het lidgeld zou zijn en welke de activiteiten zouden worden.

De stichting van deze Kalmthoutse groep werd in de Belgische Esperanto-beweging gunstig onthaald, en vooral ook in Antwerpen. Er werden ons namen en adressen gemeld van personen uit de streek opdat we hen zouden uitnodigen naar onze groep. Zo daagden bij de volgende bijeenkomsten, die plaats hadden in de taverne "Cambuus" in Heide, en die slechts oriëntatievergaderingen waren, enige nieuwe gezichten op. In één van die eerste vergaderingen werd besloten dat de naam van de

nieuwe groep "La Erikejo" (d. w. z. "De Heide") zou zijn, dat we eerst een tijdje als onafhankelijke groep zouden bestaan en naderhand eventueel zouden aansluiten bij de Belgische Esperanto-Federatie en dat we voorlopig het lidgeld zo laag mogelijk zouden houden. Ondanks dit lage lidgeld waren er toch maar weinig betalende leden (in feite werden er slechts acht geregistreerd in dat jaar 1971).

Op zaterdag 4 september 1971 werd de nieuwe burgemeester van Kalmthout, Ludo van den Maagdenberg, ingehuldigd met een feestelijke stoet. "La Erikejo" nam hieraan deel met een bonte groep, vooral bestaande uit jongeren; op aanraden van Luc De Marré liep met onze groep een ezel mee, die op zijn rug de verklaring droeg: "Ik wil geen Esperanto leren". Alhoewel de grap door de omstaanders gewaardeerd werd heeft ze toch weinigen aangespoord om anders te zijn dan die "eigenzinnige" ezel.

Dit stelden we trouwens vast toen een nieuwe cursus van start ging, deze keer in een lokaal van de Gemeentelijke Jongensschool; het aantal deelnemers was nu maar een twaalftal, zelfs al was er tevoren een geanimeerde debatavond over Esperanto geweest in de jeugdclub "Govio". Lesgever was Ivo Durwael uit Antwerpen.

In december konden we in het nieuwe lokaal van de jeugdclub "Tros" genieten van een smulpartij met "croque-monsieur". Vermits in vele Esperanto-verenigingen de traditie bestaat om rond 15 december de ontwerper van het Esperanto, dr Ludoviko Zamenhof, te herdenken, was dit meteen ook voor ons zo de gelegenheid. In feite hebben we toen de basis gelegd van een gewoonte die al de volgende jaren is blijven bestaan: in december is onze bijeenkomst een avondmaal, waarbij ook anderen kunnen aanwezig zijn, maar dat toch altijd ook een culturele inslag heeft en de persoon Zamenhof herdenkt.

De grote afwezige in het merendeel van die bijeenkomsten was onze voorzitter Frans Jacobs. We vernamen eerst dat hij ziek was, naderhand dat hij gehospitaliseerd was; enige tijd later bereikte ons het droeve bericht: onze voorzitter was overleden. Onze jonge vereniging was onverwacht onthoofd.

Eind januari 1972 werd daarom een vergadering samengeroepen die een nieuwe bestuur zou samenstellen. Een van onze nieuwe leden, een in Putte-Stabroek wonende Duitser, Erhard Boehme, aanvaardde het

voorzitterschap. Wim De Smet bleef ondervoorzitter. Norbert De Schutter kon wegens verhuizing de kas niet blijven beheren en liet deze over aan Ida Nissen. Deze liet het secretariaat over aan Jos Orban. Er werden ook twee raadsleden toegevoegd: de jonge Bert Overlaet en de veterane Stella De Weerd. Met dit nieuwe bestuur kon de vereniging goed van start gaan en lag een mooiere toekomst open.

1972 was meteen een goed jaar: maandelijkse bijeenkomsten in gasthof "De Buizerd", elke maand een programma, aansluiting bij de Belgische Esperanto-Federatie en bij de Culturele Raad van Kalmthout, een eerste initiatief om iets te ondernemen in de door "Universala Esperanto-Asocio" gepropageerde "Week van de Internationale Vriendschap", een vlot verlopende cursus, een buitenlander in ons midden gedurende enige maanden (de poolse bioloog Stefan Murak, tijdelijk werkzaam in het "Arboretum"), een heidewandeling in juni, e.a.. Dat jaar 1972 heeft meteen de basis gelegd voor een vlotte werking in alle volgende jaren.

Het ging zelfs zo goed dat het toen in alle brievenbussen van Kalmthout verspreide inlichtingenblad Kurbo het initiatief nam een wekelijkse Esperanto-cursus te publiceren, die door Jos Orban werd opgesteld. Zo ook, na een door diezelfde Jos Orban georganiseerde informatievergadering op 1 september in het gemeentehuis van Stabroek, startte er in die gemeente een Esperanto-cursus met hem als lesgever en met 12 deelnemers. Doch het gebrek aan ondervinding bereikte bij deze initiatieven geen echt succes. Ook zijn poging in het volgend seizoen om een cursus te organiseren in Ekeren-Donk strandde op een weinig geslaagde plaatselijke informatieavond.

Doch wat "La Erikejo" zelf betreft, zat men eind-1972/begin-1973 op het goede spoor, zoals de daaropvolgende jaren bewezen hebben.

II. HET LEVEN VAN "LA ERIKEJO".

De maandelijkse activiteiten.

Reeds bij de stichtingsvergadering werd vooropgesteld dat de kring maandelijks zou vergaderen om de leden de gelegenheid te geven wat Esperanto te horen of te spreken. Aan dit principe is trouw de hand gehouden, want, op enige uitzonderingen na, is er elke maand een bijeenkomst geweest, meestal met cultureel karakter. In concreto betekent dit dat "La Erikejo" thans op nagenoeg 300 culturele bijeenkomsten kan terugblikken.

In de eerste jaren waren die vergaderingen op de avond van de laatste woensdag van de maand. Naderhand is dat de laatste donderdag geworden en later de donderdag van de derde week. In de laatste jaren waren er gemiddeld 14 personen per keer, en dat is weinig verschillend van de gemiddeld 15 van de vroegere jaren. Maar er zijn bijeenkomsten geweest met 30 aanwezigen, terwijl er ook ooit zijn geweest met slechts vier.

Onze eerste bijeenkomsten (na de stichtingsvergadering) waren in de taverne "Cambuus" op het Heidestatieplein, dan enige keren in de gelagzaal van de patisserie "Monida", maar naderhand verkozen we het rustige gasthof "De Buizerd" aan de rand van de heide. Op uitnodiging van de jeugdclub "Govio" kwamen we vanaf eind 1973 in haar lokaal vergaderen. Maar de slechte verwarming in de winter bracht er ons in 1975 toe de voorkeur te geven aan een lokaal in het Parochiehuys van Heide; daar hebben we meer dan tien jaar, namelijk tot einde 1985, vergaderd. Tien jaar geleden brachten de nieuwe omstandigheden in de "Cambuus" ons terug naar de plaats waar we met onze vergaderingen begonnen waren, en daar zijn we tot op heden gebleven.

Uiteraard waren er wel een aantal keren dat we elders ons onderkomen zochten en wel in speciale maanden (december, juni, juli, februari).

Zo is december sinds het eerste jaar van ons bestaan de maand geweest van een avondtentje met tafelrede, en zulk etentje heeft ons ook op allerlei plaatsen gebracht, al is het de laatste jaren bijna altijd in de "Cambuus" geweest. Zo waren we tweemaal in "De Buizerd" (bestaat thans niet meer), éénmaal in het "Keienhof" (ook verdwenen), driemaal

bij traiteur Van Loon (bestaat ook niet meer), éénmaal in "De Kievit", éénmaal in de "Heibloem", éénmaal in de "Kiekenhoeve" in Essen, tweemaal in de "Swaenhoeve", en, in de tijd toen het er nog sober aan toeging, in de toenmalige jeugdclub "Tros" en in patisserie "Monida". Meermaals waren buitenstaanders op die maaltijd aanwezig (de burgemeester, de voorzitter van de Culturele Raad, de pastoor van Heide, e.a.). In den beginne hadden die avonden een groot succes, zoals in 1974 met 61 deelnemers, waaronder de voorzitter van de Belgische Esperanto-Federatie, dr Paul Denoël, speciaal uit Luik overgekomen; maar naderhand is het aantal gedaald wegens de hogere restaurantprijzen en thans schommelt het meestal rond de 20.

De tafelrede, gewoonlijk in het Nederlands, behandelde bij voorkeur een actueel thema: b.v. het International Jaar van de Vrouw, de Verklaring van de Rechten van de Mens, Ontwikkelingssamenwerking, Honderd Jaar Esperanto, Honderd jaar na Guido Gezelle, de persoon L. Zamenhof, het Esperanto-theater, e.a. - Een bijzonder geval deed zich voor in 1995. Onze ere-voorzitter Edward Symoens zou op het souper van donderdag 21 december spreken over "Vijftig jaar Verenigde Naties"; op de voorafgaande zondag werd hij echter onwel en moest hij worden afgevoerd naar het hospitaal; hij liet zijn tekst bezorgen aan Wim De Smet opdat deze hem zou voorlezen; de tekst is inderdaad voorgelezen, maar in een zeer bedrukte stemming, want in de morgen van die 21 december was E. Symoens overleden.

Juni en juli. Een andere vaste gewoonte vanaf 1972 is de zomerwandeling op de maandelijkse avond van juni. In de eerste jaren was het onveranderd één of ander deel van de heide waar we op wandel gingen. In volgende jaren werd het soms wel iets anders: de Maatjes, het park van Brasschaat, de bossen van Sint-Job, Kapellenbos, de omgeving van de Kiekenhoeve (Essen) e.a.. Eenmaal zijn we per auto naar Bergen-op-Zoom getrokken om er te gedenken dat daar 50 jaar geleden een standbeeld ter ere van het Esperanto was opgericht. Deze zomerwandelingen trekken regelmatig ook leden van andere Esperanto-groepen of bezoekende buitenlanders aan. Slechts zelden zijn ze door slecht wedergevoel gestoord geweest, maar in 1995 was dat toch het geval, hetgeen niet belet heeft dat er toch 14 deelnemers waren, ondanks een zware regenval.

Als we na een avondwandeling in de heide een glas gingen drinken bij één van de leden, werd het soms wel een smulpartijtje. Het duurde dan ook niet lang of het initiatief ontstond om in juli bij één van de leden thuis een ontmoeting te hebben met wat geroosterd vlees of met broodjes. Alzo is een andere traditie ontstaan: ons etentje of drankje in juli bij één van de leden, eveneens een bijeenkomst die mensen van buiten onze kring aantrekt en die, ondanks de vakantieperiode, altijd een voldoende aantal deelnemers heeft; als er dan al eens een buitenlander deelneemt, dan zijn de gesprekken des te interessanter.

Meest spectaculair was het etentje van 1982, in de week dat in Antwerpen het 67° Wereldcongres van Esperanto plaats had; alhoewel de meeste van onze leden verkozen hadden de culturele avond van het congres bij te wonen, was het ten huize van voorzitter Wim De Smet een bonte wemeling van nationaliteiten: twee chinezen, twee hongaren, een spanjaard, een italiaan en een deen zorgden er voor het internationale karakter dat zulk speciaal cachet aan een Esperanto-gebeurtenis geeft en altijd een onvergetelijke indruk nalaat. Terloops weze hier vermeld dat één van die chinezen, een belangrijke entomoloog, in 1996 in zijn land speciaal wordt gehuldigd als één der grootste chinese wetenschappers en dat er een museum te zijner ere wordt ingericht. Kalmthout kan fier zijn op zulke bezoeker!

Februari was gedurende jaren gewijd aan de Week van de Internationale Vriendschap met een eigen programma (zie apart hoofdstuk).

De acht of negen andere maanden van het jaar is er meestal een gewone bijeenkomst, al of niet met een spreker. De vergaderingen van augustus en september zijn gewoonlijk gewijd aan verhalen over het Wereldcongres van Esperanto of over andere congressen, of gewoonweg over vakantiebelevissen. Andere keren wordt er b.v. gediscuteerd over één of ander onderwerp (dit alles in het Esperanto) of vertelt ieder lid zijn belevenis met een speciale gebeurtenis of maakt men de analyse van onze rol of van onze structuur. Ook zijn er kwissen of andere denkoefeningen. Soms wordt eens iemand van de leden speciaal gehuldigd (zie verder).

Maar vele andere keren is er een spreker met een onderwerp; dit kan iemand uit de eigen kring zijn, maar dikwijls is het een bezoeker. Zulks is vooral interessant als die bezoeker een buitenlander is. In feite

doet men er best aan naar elke vergadering te komen, want meer dan eens daagt er onverwacht een buitenlander op, die op bezoek is bij één van onze leden of die vernomen heeft dat onze kring op die avond vergadert. Zo verandert soms een avond met een minder aantrekkelijk programma onverwacht in een buitengewone kennismaking met iemand uit Australië of Brazilië of Zuid-Afrika of Noorwegen of Spanje' of Rusland of Lithouwen of Dagestan of waar ook. Gelukkig zijn er ook de aangekondigde buitenlandse sprekers, die dan steeds een dankbaar publiek hebben en waarvan er enigen vermeld worden in een aparte tekst.

En buitenlanders komen soms ook buiten de normale activiteiten, zoals de zaïrezen Yambuka Ramazana en Denis Tamba in oktober 1994 of een Lithouwse familie met Kerstmis 1995.

Enige speciale activiteiten verdienen het wat meer in de kijker gezet te worden.

In mei 1974 hadden we het bezoek van twee poolse acteurs, het gezin Pienkiewicz, die in de zaal van "Govio" een drama, "Proksima nekonato", uitvoerden.

Een maand later kwam de Franse cabaretier Hervé Gonin ons een gezellige avond bezorgen.

Als speciaal programma kwam op 29 mei 1975 de Kroatische Ranka Pancer een klavecimbelrecital brengen in "Trefpunt", waarbij vele buitenstaanders aanwezig waren, en dat een mooie weerklank vond.

In oktober 1975 kwam ons lid Joris De Ruyver van Sint-Job-in't-Goor een lezing houden over de verschillende soorten grassen van onze streken; hij stelde bij die gelegenheid in de zaal van „Govio“ een kleine tentoonstelling van grassen op, die zoveel belangstelling genoot dat hij, op vraag van het Groenkomitee, er nog enige dagen langer ter beschikking van het publiek is gebleven.

Verscheidene van deze speciale culturele programmas's dragen de stempel van ons toenmalig bestuurslid Jo Haazen. In de volgende jaren zijn zulke activiteiten minder talrijk geweest. Vermelden we echter wel dat met het avondmaal van december 1993 de poolse acteur Jerzy Fornal een aantal pantomines gepresenteerd heeft.

Er zijn ook vieringen van leden geweest. Toen in 1993 ons lid Edward Symoens erelid was benoemd van "Universala Esperanto-Asocio", is hij terzake gehuldigd in ons midden. Hij was in 1991 ook al

gevierd, maar dan bij gelegenheid van het 20-jarig bestaan van "La Erikejo", omdat hij erevoorzitter van de Vlaamse Esperantobond was geworden.

Op 21 september 1995 hebben we drie van onze leden gehuldigd omdat ze in dat jaar 80 jaar waren geworden en veel voor onze kring hebben betekend: Edward Symoens, Jules Verstraeten en Rik de Roover. Zowel in 1993 als in 1995 besteedden de plaatselijke pers, het Schepencollege van Kalmthout en de Culturele Raad van Kalmthout een speciale belangstelling voor deze vieringen

Enige belangrijke buitenlandse sprekers in "La Erikejo".

september '75:	de italiaan Giancarlo Fighiera
november '75:	de brit Victor Sadler
augustus '76:	de australiër Ray Chandler
januari '77:	de bosnische Radinka Gavrilovič
januari '82:	de brit Diccon Masterman
april '82:	de noor A. Kyllingstad
november '82:	de chinees Dai-Song-En
november '84:	de bulgaarse V. Cvetkova
februari '85:	de griek Angelos Tsirimokos
april '86:	de nieuw-zeelander Stefan McGill
november '89:	de iranese Reza
december '91:	de kroaat Neven Kovavič
oktober '94:	de russische Jelena Lebedeva

Al met al kan "La Erikejo" dus terugblikken op een rijk gevuld programma van om en bij de 300 maandelijke bijeenkomsten, die de culturele bagage van onze leden zeer verruimd hebben en die hun veel gelegenheid hebben gegeven om de kennis van het Esperanto zowel passief als actief uit te breiden. De aangename sfeer van de zaal waarin we vergaderen (dit althans in de laatste 20 jaren), de gelegenheid er een goede drank te hebben, een kern van regelmatig aanwezig publiek (waarbij ook enigen die speciaal uit Antwerpen komen wegens de goede kwaliteit van de programma's en de aangename sfeer) en enige uitstekende lezingen hebben de kring de mogelijkheid gegeven zich al 25 jaar le-

vendig te houden, - dit terwijl zoveel andere Esperanto-groepen en andere culturele verenigingen dit niet gekund hebben in de huidige televisie-maatschappij.

Laten we hopen dat zeker nog 25 andere jaren zullen volgen.

III. DE WEEK VAN DE INTERNATIONALE VRIENDSCHAP.

Een activiteit waarmee "La Erikejo" indertijd een speciale bekendheid heeft verworven, zowel in Kalmthout en omgeving als in de Esperanto-beweging internationaal, is het programma van de "Week van de Internationale Vriendschap". Van 1972 tot 1983 is de laatste zaterdag van februari de dag geweest die hier een interessant programma aanbod waarin met buitenlanders verbreed werd en waarbij men duidelijk kon bemerken welke rol een internationale taal daarbij kan spelen. De ligging van Kalmthout nabij een landsgrens, die geleidelijk zijn betekenis verloor, maakte het voor "La Erikejo" speciaal aantrekkelijk om over die grens heen te werken.

De idee om in een bepaalde week van het jaar een speciale aandacht te wijden aan vriendschap tussen de volkeren was in 1968 gelanceerd door de Zweedse filantroop Eric Carlén. In meerdere Esperantomiddens werd deze idee gunstig onthaald en gepropageerd; de laatste week van februari zou die week zijn.

Reeds in 1970 was in Antwerpen op initiatief van Jo Haazen een geslaagde internationale avond georganiseerd die in het teken van die vriendschap tussen de volkeren stond. De oproep werd meteen gedaan aan de Vlaamse Esperanto-verenigingen om in de volgende jaren op vele plaatsen van het land met soortgelijke initiatieven uit te pakken, zelfs met eenvoudige.

In 1971 was er in Kalmthout zulk eenvoudig initiatief: zoals hoger reeds vermeld, bracht het zangkoor "Vreugde" van de Sint-Jozefkerk

van Heide liederen in het Esperanto ten gehore in de zaterdagavondmis van die laatste week van februari; daarenboven was het sermoen van pastoor A. Boeyckens gewijd aan vriendschap tussen de volkeren. Het was toen de periode dat de eerste Esperanto-cursus er plaats had, dus nog enige maanden vooraleer "La Erikejo" opgericht werd.

In 1972 werd dit initiatief herhaald met nieuwe gezangen. En diezelfde zaterdag was er in de zaal "Trefpunt" een ontspanningsavond met volksdansen van allerlei landen, georganiseerd door de pas enige maanden bestaande "La Erikejo" en met welwillende steun van de toenmalige firma Plastilit.

Grensoverschrijdende wandelingen

met de Week van de Internationale Vriendschap.

1973: van Belgisch Putte doorheen Nederlands Putte en van daar naar Heide

1974: van Heide naar Nederlands Putte

1975: van Heide naar Nederlands Putte

1976: van Roosendaal naar de grens in Essen (per wagen) en dan van Essen naar Kalmthout-centrum

1977: van Heide naar Nederlands Putte

1978: van Heide naar Nederlands Putte

1979: van Kalmthout-centrum naar Huybergen

1980: van Essen in de richting van Nispen en terug naar Essen

1981: van Zandvliet over de grens (Ossendrecht) en terug

1982: van Belgisch Putte doorheen de bossen naar Nederlands Putte

1983: van Kalmthout naar de grens en dan naar Wildert

Het volgende jaar breidde het programma zich uit. De mis met haar gezangen bleef een vast element in het gebeuren maar er kwam een succesvol ander element bij: een grensoverschrijdende wandeling vanuit Putte naar Heide-Kalmthout, met wel een vijftigtal deelnemers, waaronder vele Nederlanders. Ook was er een gezellige avond met volksdansen naderhand.

In 1974 was de burgemeester van Kalmthout zo vriendelijk de deelnemers te ontvangen op het Gemeentehuis om hun zijn sympathie te

betuigen voor dit initiatief. Zo zette hij meteen de traditie in dat er elk jaar ergens een ontvangst op een gemeentehuis zou gebeuren, iets waar meerdere gemeenten (Essen, Putte, Huybergen) met goed succes gevolg aan hebben gegeven en dat de wandelingen over de grenzen steeds aantrekkelijker maakte (zie de lijst in een aparte vermelding).

Het volgend jaar werden voor het eerst de Ambassadeur en de Ambassadrice van de Internationale Vriendschap gekozen. Meerdere jongeren van in en buiten de Esperanto-beweging hebben in die jaren deelgenomen aan deze competitie, waarbij ze door een jury beoordeeld werden; elk jaar (tot 1982) werden een jongeman en een jongedame bekroond met het erelint en werden zij en de andere kandidaten bedacht met waardevolle prijzen, die elk jaar belangrijker werden en waartoe de plaatselijke handelaars goed bijdroegen. De lijst van de ambassadeurs en ambassadrices van die jaren wordt apart vermeld.

Van 1977 tot 1982 werd jaarlijks een brochure uitgegeven met de nuttige inlichtingen over de gebeurtenissen van die dag en met begroetingen die de idee van internationale vriendschap en van de internationale taal Esperanto uitdroegen. De brochures van 1977 en 1980 zijn apart interessant omdat ze de geschiedenis van de voorafgaande jaren gedetailleerd weergeven.

Twaalf jaar lang heeft die laatste zaterdag van februari als Dag van de Internationale Vriendschap uitgeblonken als een manifestatie die de Esperanto-groep "La Erikejo" binnen de Esperanto-beweging en in Kalmthout en omstreken een eigen bekendheid gaf. De viering van 1980 bereikte een hoogtepunt toen de Zwitserse troubadour Olivier Tzaut ons met zijn gitaarspel begeleidde en de Minister van Nederlandse Cultuur ons kwam bezoeken (zie verder).

Maar de organisatie van zulk evenement werd een steeds zwaardere last voor de kleine kring, die "La Erikejo" is. Vanaf 1975 werd wel telkenjare een apart organisatiecomitee opgericht met mensen van in en buiten de kring. Maar in werkelijkheid kwam het merendeel van het werk toch altijd neer op de twee zelfde personen: Jos Orban en Wim De Smet. Wanneer Jos Orban meer problemen begon te hebben met zijn gezondheid, leed de organisatie er onder; wanneer dan ook Wim De Smet wegens zijn nieuw werk in Brussel de tijd niet meer had om zich ernstig met de zaak bezig te houden werd het een onhoudbare situatie.

Ambassadeurs/Ambassadrices van de Internationale Vriendschap.
(zoals verkozen in Kalmthout)

1975: Ben Weber (Middelburg) / Veerle Huwels (Puurs)

1976: Hans Müller (Den Haag) / Katja Lödör (Gent)

1977: Vic Boyens (Antwerpen) / Lutgarde Bredael (Antwerpen)

1978: Luc Potiau (Sint-Niklaas) / Diana Van Gompel (Nijlen)

1979: Georges Sossois (Couvin) / Gert Van Tongerlo (Mortsel)

1980: Guido Schroeyens (Helchteren) / Ingrid Tytgat (Mortsel)

1981: Gerardo di Paola (Gouda) / Lief Christiaensen (Zoersel)

Toen in 1982 het 67° Wereldcongres van Esperanto in Antwerpen plaats vond en er daar een speciale vergadering werd ingericht over de Week van de Internationale Vriendschap, kon men niet anders dan vaststellen dat dit goed bedoelde initiatief in feite internationaal weinig of niet van de grond was gekomen en dat er weinig kans op bestond dat de algemene Esperanto-beweging er ooit een waardevol punt van zou maken. Voor "La Erikejo" was dat een ontzuivering na al die succesvolle jaren. In 1983 werd nog een beperkt programma uitgewerkt met een, nochtans succesvolle, wandeling van Kalmthout naar de grens in de heide en van daar naar de molen van Wildert, plus een gezellige avond in Heide. Maar het was meteen ook de laatste keer. En zo viel het doek over dit jarenlange en geslaagde initiatief van "La Erikejo".

Een feit was ook dat we al die jaren meermaals "cavalier seul" hadden gespeeld. In Antwerpen had men het initiatief wel eens even hernomen en ook in Limburg en in Brugge was er éénmaal iets van de

grond gekomen, maar het waren steeds ééndagsvliegen. Alleen in Leuven was, dank zij de groep "Esperanto 2000", het initiatief iets meer succesrijk, en alhoewel het niet jaarlijks plaats greep, blijft het nog enigszins voortleven.

Het begrip "Week van de Internationale Vriendschap" heeft door de omstandigheden zijn betekenis verloren, maar in de geschiedenis van "La Erikejo" heeft het voorzeker een voorname rol gespeeld. Dit wordt vooral geïllustreerd door het feit dat in 1980 (23 februari) de toenmalige minister van Nederlandse Cultuur, mevrouw Rika De Backer-Van Ocken, op het gemeentehuis van Kalmthout aanwezig was om de erelinten te overhandigen aan de nieuwgekozen ambassadeur en ambassadrice en om het initiatief veel geluk toe te wensen. De witte duiven, die elk jaar, als symbool van de vrede, namens "La Erikejo" overhandigd werden aan enige personen, hebben onwettig bij mevrouw de minister een herinnering aan haar bezoek nagelaten.

IV. ANDERE BEDRIJVIGHEDEN.

Cursussen

In het leven dan "La Erikejo" hebben de Esperanto-cursussen uiteraard een belangrijke rol gespeeld.

De cursus, die onrechtstreeks het ontstaan heeft gegeven aan de vereniging, heeft plaats gehad van oktober 1970 tot april 1971 en was op zaterdagmiddag in een lokaal van de Rijkslagere School van Heide-Kalmthout. Hij was een initiatief van de plaatselijke afdeling van het Davidsfonds, in samenwerking met de parochiale jeugdclub "Tros". Lesgever was Luk De Marré uit Antwerpen. 28 personen, vooral jongeren, hebben zich toen ingeschreven, en betaalden een lesgeld van 500 BF. De cursus ving aan op 10 oktober 1990. Zoals hoger vermeld, beëindigden slechts een tiental deelnemers hem.

Het volgend winterseizoen was er een cursus waarvoor de Gemeente Kalmthout een lokaal ter beschikking had gesteld in de Gemeentelijke School van de Driehoekstraat, en die op initiatief van de pas gestichte "La Erikejo" ingericht was. De lessen werden gegeven door Ivo Durwael uit Antwerpen (thans Edegem). Er waren een twaalftal deelnemers. - Ook in Stabroek liep er toen een cursus met een twaalftal deelnemers, een eigen initiatief van ons lid Jos Orban, die als lesgever optrad.

In 1975 startte er een cursus, geleid door Eddy Frederickx, bezoekend lid van "La Erikejo", doctor in de klassieke filologie.

In de volgende jaren zijn er nog cursussen geweest, geleid door Pansy Huybrechts, talenlerares, lid van "La Erikejo"; deze cursussen behelsden twee jaren (algemeen jaar en vervolmakingsjaar) en hebben plaats gehad in 1976-77-78 en 1978-79-80. Een cursus startte ook nog in 1981 voor één jaar.

Als gevolg van de lustrumviering van 1981 kon men er de Gemeente Kalmthout toe brengen een cursus mede te subsidiëren. Maar ten gevolge van de lange aarzelingen van de gemeente is die cursus pas in april 1982 kunnen starten, in de Gemeentelijke School, op zaterdagmiddag. Deze keer kon men beroep doen op een zeer gequalificeerde lesgever, mevrouw Audrey Childs-Mee, een Engelse, die in Rotterdam talen onderwees en een eigen onderwijsmethode had. Het aantal deelnemers was echter beperkt vermits het al zomerseizoen was.

De vereniging "Tatteljee" van Essen volgde in 1984 met een eigen initiatief. Rik de Roover, bezoekend lid van "La Erikejo" en veelal wonend in Wildert, was bereid gevonden deze lessen te geven. Dank zij dit initiatief, dat startte op 1 oktober, sloten een aantal personen uit Essen aan bij "La Erikejo".

Er volgde dan een periode van vele jaren, gedurende dewelke het bestuur geen initiatieven nam. Wel zijn er privaat-initiatieven geweest, zoals dat van Yves Nevelsteen, die in 1992 enige van zijn vrienden wat onderrichtte en alzo enige jongeren in de vereniging bracht.

Pas in 1994 zorgde Jorg De Mulder voor een nieuw voorstel: hij zou op zondagmiddag een aantal jongeren onderrichten. De Gemeente Kalmthout liet ons beschikken over een lokaal in de Brandweerkazerne. Maar de geringe opkomst op een zondagmiddag deed de cursus een vroege dood sterven.

In 1995 werd de zaak beter voorbereid: honderden strooibriefjes werden verspreid en een Poolse leerkracht was gecontacteerd; maar de opkomst is te beperkt geweest om de zaak voort te zetten. Gelukkig had één van onze jonge leden, Lode Van de Velde, op eigen initiatief in de zomer enige jongeren onderwezen, maar de meeste van hen waren van buiten Kalmthout.

In de toekomst zal getracht worden de initiatieven door te spelen naar andere organisaties, in de hoop een betere deelneming te bereiken.

Apart van deze cursussen zijn er vanaf 1975 ook speciale conversatieavonden geweest, die de mogelijkheid gaven een vlotter spreekgebruik van de internationale taal te bevorderen. Zij hadden eerst plaats ten huize van de familie Huybrechts; naderhand waren zij op de eerste donderdag van de maand in een lokaal van het Parochiecentrum van Heide, onder leiding van Pansy Huybrechts. Nadat ze enige tijd wat hadden gestagneerd, liet Rik de Roover hen vanaf 1985 plaats grijpen in zijn buitenverblijf in Wildert, maar alleen in de zomermaanden. Wie in de winterperiode hen wou bijwonen moest tot bij hem thuis in Borgerhout komen. In feite hebben deze maandelijkse conversatieavonden nog altijd plaats, maar nu steeds in Borgerhout, en met een beperkt publiek waarin ook andere deelnemers aanwezig zijn.

Lustrumvieringen.

Het doet deugd het bestaan van een vereniging, die het zo moeilijk heeft gehad in haar beginperiode, wat triomfantelijk te kunnen gedenken wanneer ze er in geslaagd is in leven te blijven. Zo is gebeurd in 1976, 1981 en 1991, en thans in 1996 (in 1986 is de herdenking van het 15-jarig bestaan beperkt gebleven tot het programma van een maandelijkse bijeenkomst).

1976. In de voormiddag van zondag 23 mei 1976 werd het 5-jarig bestaan gevierd in de zaal "Trefpunt". De meeste leden, maar ook enige vrienden uit Antwerpen en uit Nederland en enige sympathisanten uit Kalmthout, waren opgekomen en luisterden eerst naar de toespraak van de voorzitter, Wim De Smet. Een muzikaal intermezzo werd verzorgd door onze Middelburgse vrienden Ben Weber en zijn vrouw. De diploma's van de cursus werden uitgereikt door o.a. de burgemeester (Ludo

van den Maagdenberg) en de voorzitter van de Culturele Raad (Herman Wouters). In de zaal zelf was er een tentoonstelling over Esperanto die er enige dagen te bezichtigen bleef. Een heildronk besloot de bijeenkomst. In de namiddag brachten de feestvierenden een bezoek aan het Arboretum, dat toen nog maar pas voor het publiek geopend was en een algemene bewondering verwekte.

1981. Op zondag 24 mei 1981 was de viering van het 10-jarig bestaan reeds uitbundiger. Ze ving aan in de voormiddag met een geleid bezoek aan het Arboretum. Het feestelijk middagmaal had plaats in zaal "De Heibloem" en werd gevolgd door een korte heidewandeling, met bezoek aan de pas opgerichte observatietoren. In de namiddag was er de feestzitting, met hulde aan hen die 10 of 5 jaar lid waren. Als sprekers traden op: Grégoire Maertens, voorzitter van U.E.A. (Universala Esperanto-Asocio), Marc Demonty, voorzitter van de Belgische Esperanto-Federatie, Roger De Schepper namens de jonge Vlaamse Esperantobond, Wim De Smet, voorzitter van "La Erikejo", en Ludo van den Maagdenberg, burgemeester van Kalmthout. Een geslaagde receptie in de tuin volgde op deze zitting en besloot de dag.

1991. Op zaterdag 25 mei 1991 werd het 20-jarig bestaan herdacht. Het feest was meteen een hulde aan oudvoorzitter Edward Symoens, die enige tijd voordien tot erevoorzitter van de Vlaamse Esperantobond was aangesteld. Verscheidene personen van buitenuit hadden er aan gehouden aanwezig te zijn bij deze hulde op het Gemeentehuis van Kalmthout, en de pers rapporteerde er overvloedig over, de verdiensten van Symoens onderlijnend. Uit Gabon had men groeten ontvangen van oudvoorzitter Wim De Smet. Na het middagmaal in zaal "De Driehoek" waren er enige wandelingen, met in de latere namiddag spelen en volksdansen; in de avond was er een toneelopvoering (in het Esperanto), gevolgd door een kwis. Het was een geslaagde dag.

1996. Over de viering van het 25-jarig bestaan op zaterdag 25 mei 1996 zal men pas later kunnen rapporteren. Zij zal plaats hebben in het Cuylitshof, ten einde vlak bij de heide te zijn, - al is die heide op zondag 21 april erg toegetakeld door een vreselijke brand. Naast een ontvangst op het gemeentehuis en naast bezoeken aan de heide, aan het Arboretum, aan het nieuwe Bijenteeltmuseum, aan de Kalmthoutse Straatfeesten, en daarenboven een lezing over Dagestan door een Dagestanees,

plus spelen, muziek, e.a., zijn er een feestzitting, een heildronk, een jubileumbanket en een avondprogramma. Deze viering past meteen uitstekend in de feeststemming van een gemeente die haar 850-jarig bestaan in 1996 viert.

En meteen wensen we dat er nog vele lustrumvieringen zullen volgen.

V. DE LEDEN EN HET BESTUUR.

De leden.

In principe kan iedereen lid worden van "La Erikejo". Het betalen van het jaarlijks lidgeld is zo ongeveer de enige voorwaarde om als lid beschouwd te worden.

Maar uit de aard van de zaak is het logisch dat alleen iemand die de internationale taal Esperanto kent of ze aan het leren is, zich zal thuis voelen in zulke kring. En dat beperkt uiteraard enorm het wervingsveld, want het potentiële lid moet eerst iets geleerd hebben, soms gedurende verscheidene jaren, om zich in een kring als "La Erikejo" thuis te voelen.

En er is ook de geografische factor: de kring heeft zijn zetel in Kalmthout en zal bijgevolg zijn leden vooral zien komen uit die gemeente of uit de omgevende. Zoals overeengekomen met de Vlaamse Esperantobond beslaat ons actiegebied de gemeenten Kalmthout, Essen, Wuustwezel, Brecht, Kapellen en Stabroek. Maar niets belet dat ook personen uit andere gemeenten bij onze kring aansluiten als ze dat nu éénmaal zo verkiezen; zo hebben we sinds meer dan tien jaar een lid in Brakel (Oost-Vlaanderen) die vroeger in Sint-Job (Brecht) woonde en bij ons aangesloten is gebleven, al kan hij bijna nooit naar één van onze activiteiten komen. Ook hebben soms belangstellenden uit Antwerpen of andere plaatsen, zelfs uit Nederland, er de voorkeur aan gegeven bij onze groep te behoren in plaats van bij een andere. Daarenboven zijn er

personen die bij twee of meer groepen aansluiten; reeds sinds den beginne zijn er alzo leden van de Antwerpse groep "La Verda Stelo" die secundair ook bij ons ingeschreven zijn en regelmatig in onze groep verschijnen; omgekeerd zijn sommige van onze leden ook lid van "La Verda Stelo".

Leden van vele jaren.

Zijn al 25 jaar lid:

- van bij de stichting: De Smet Wim, De Weerd Stella,
Verstraeten Jules
van na de stichting: Boehme Erhard, Kriekemans Hilda

Zijn al meer dan 20 jaar lid:

Behiels Roger, De Roover Rik, De Ruyver Joris, De Smet Hans, De Smet Greet, Huybrechts Pansy, Huybrechts Willy, Vervecken Leo, Wils Michel, Wils Maria

Zijn al meer dan 10 jaar lid:

De Clerck René, De Cuyper Clémentine, Jacques Henny, Janssens Alfons, Smet Mireille, mevr. Van Osta

Het ledenbestand kan in de loop der jaren nogal wisselen. Vooral na een cursus kan het groeien, maar in de loop der volgende jaren slinkt het weer omdat velen afhaken. Maar in de loop der 25 jaren zijn vele leden ons reeds ontvallen door overlijden, velen ook wegens verhuizing, anderen door kwijnende belangstelling of door vergetelheid inzake de betaling van het lidgeld. Het gevolg is dat de lijst van diegenen die 25, 20 of 10 jaar doorlopend lid zijn gebleven, niet zo indrukwekkend is (zie die lijst elders). De laatste jaren is het verlies groter dan de winst en er is ook een onmiskenbare veroudering aan het optreden.

Al had de groep in zijn eerste jaar, ondanks het entoesiasme van de stichtingsvergadering, slechts acht werkelijke leden, toch was er in die eerste jaren een bemoedigende groei van het ledenaantal, zodat het zelfs ooit (zoals in 1979) de zestig benaderde. Naderhand is het gezakt en thans schommelt het tussen de dertig en de veertig. Wel zijn er in dat

getal een aantal leden begrepen, die we nooit te zien krijgen; maar zulk verschijnsel komt in nagenoeg alle verenigingen voor.

Een eigen jeugdgroep is ooit gesticht (23 december 1979) maar is nooit echt tot ontwikkeling gekomen. Hij bestond uit enige jonge leerlingen van een cursus plus de kinderen van drie van onze leden, - alles samen toch negen jongeren. Er was een voorzitter (Arthur Clous), een secretaris (Karin Huybrechts) en een penningmeester (Michiel Post). Maar toen de voorzitter korte tijd daarna verhuisde was het afgelopen met de jeugdgroep nog vooraleer hij goed op gang was kunnen komen.

De lijst van het jaar 1972 vermeldt geen duidelijk onderscheid tussen werkelijke leden en mogelijke belangstellenden. Te vermelden is dat op die lijst de naam voorkomt van Leo Delcroix uit Nieuwmoer. Die persoon is later minister van Landsverdediging geweest en heeft zich onderscheiden door te eisen dat in het Europees Legercorps het Nederlands gelijkwaardig zou zijn aan andere talen, iets wat hem veel waardering heeft opgeleverd vanwege hen die tegen de suprematie van sommige talen gekant zijn.

Het bestuur.

Een vereniging moet een bestuur hebben. Het in 1974 opgestelde reglement heeft wat duidelijkheid gebracht inzake de verkiezing der bestuursleden.

Conform dit reglement zijn er zeker een voorzitter, een secretaris en een penningmeester, en, mits er genoeg leden zijn, ook een ondervoorzitter; daarenboven mogen er raadsleden toegevoegd worden a rato van één per tien leden, indien er voldoende belangstellenden voor zulke functie zijn.

Het bestuur heeft een mandaat van één jaar - iets wat een wijze maatregel is geweest, want het heeft veel mogelijkheid gegeven om af te haken indien men zelf vaststelde dat men niet de tijd had om de zaak goed ter hand te nemen. Ook mag men volgens dit reglement eenzelfde functie niet langer uitoefenen dan tien opeenvolgende jaren.

Indertijd was, wegens de tijdverslindende Week van de Internationale Vriendschap van eind februari, de bestuursverkiezing pas in maart, en liep het mandaat van maart tot maart. In 1988 is dat gewijzigd naar

een verkiezing in november voor een mandaat dat in januari ingaat; de aanpassing van het reglement in 1991 heeft die nieuwe werkwijze bevestigd.

Wegens die korte mandaten van één jaar hebben we in die 25 jaren meerdere voorzitters en ondervoorzitters gehad. Secretarissen en penningmeesters zijn meer stabiel in die functie gebleven en sommige zouden ze wel meer dan tien jaar uitoefenen indien het niet was dat ons statuut het niet toelaat. De aantallen van de raadsleden zijn ook per jaar zeer wisselend geweest: sommige jaren niemand, andere jaren wel zes, - het hing er van af wie aanwezig was op de bestuursverkiezing en hoever er werd aangedrongen op kandidaatstelling.

Het loont de moeite een aantal van die personen die zich in die 25 jaren voor "La Erikejo" speciaal hebben ingezet nader te vermelden.

1. *Voorzitters.*

Frans Jacobs was de eerste voorzitter (1971). Hij was een jonge man van de Kijkuitstraat, die met veel belangstelling de eerste cursus had gevolgd en goede resultaten had gehaald. Hij heeft amper de mogelijkheid gehad iets voor de vereniging te doen, want korte tijd na zijn verkiezing werd hij zwaar ziek; hij werd gehospitaliseerd en overleed op het einde van 1971.

Erhard Boehme, een in Stabroek wonende Duitser, die door zelfstudie Esperanto had geleerd en kort na de stichting de nieuwe groep was komen vervoegen, aanvaardde, begin 1972, de groep te leiden. Hij heeft het met een voorbeeldige zorgzaamheid gedaan in 1972 en 1973, maar verkoos naderhand de functie van penningmeester.

Wim M.A. De Smet, die al drie jaren ondervoorzitter was en aan de basis had gelegen van de eerste cursus en van de oprichting van de groep, nam in 1974 de fakkel over. Hij bleef voorzitter tot en met 1976, tot hij de zaak verlangde toe te vertrouwen aan een andere. Naderhand is hij nogmaals voorzitter geweest (in 1979, 1981, 1982 en 1985). In januari 1986 vertrok hij naar Rwanda, maar de leden kozen hem toch tot voorzitter van 1986, veronderstellend dat hij weldra zou terugkeren. In 1991 waren er vooruitzichten dat hij in het land zou blijven en nam hij terug het voorzitterschap op zich, maar enige weken later was hij weer

vertrokken (tot midden 1993), de leiding achterlatend aan de ondervoorzitter.

Edward Symoens, die in 1975 in Kalmthout was komen wonen, na een jarenlang verblijf in Afrika, en die in zijn jeugd jaren actief met Esperanto was bezig geweest, nam in 1977 het voorzitterschap aan en deed dit ook in 1978 en 1980, en naderhand nogmaals in 1983 en 1984. Hij heeft een grote invloed gehad op de verdere ontwikkeling van de vereniging. Op 21 september 1995, enige dagen nadat hij 80 jaar was geworden, werd hij tot ere-voorzitter van "La Erikejo" aangesteld; helaas is hij drie maanden later, op 21 december, overleden.

René De Clerck van Kapellen is voorzitter geweest van 1987 tot 1990, nadat hij reeds enige jaren in het bestuur was. In de ganse reeks van voorzitters is hij de enige die meerdere jaren na elkaar die verantwoordelijke functie heeft uitgeoefend.

Anita Van de Brande-Scheenaerts van Essen werd in 1992 de eerste vrouwelijke voorzitter. Jammer dat familiale omstandigheden haar niet de gelegenheid hebben gelaten deze taak meerdere jaren uit te oefenen.

Jorg De Mulder, jonge talenstudent, nieuweling in de Esperantobeweging maar meteen buitengewoon ondernemend in dat domein, naderhand wereldreiziger dank zij Esperanto, aanvaardde in 1993 en 1994 de uitdaging om de verouderende groep wat jong bloed te bezorgen. Ondanks zijn vele studieverblijven in het buitenland heeft hij voor het jubileumjaar 1996 die uitdaging nogmaals aanvaard.

Mireille Smet-Storms van Kapellenbos, al vele jaren in het bestuur, werd in 1995 de tweede vrouwelijke voorzitter. Zoals haar vrouwelijke voorganger heeft zij het slechts één jaar gedaan, maar ze zal in volgende jaren wellicht nog een rol spelen.

2. *Ondervoorzitters.*

Ook op het gebied van ondervoorzitters is er in de loop van die 25 jaren heel wat wisseling geweest. Sommige van hen hebben gedurende een groot deel van het jaar de vereniging moeten leiden als de voorzitter ziek was (reeds het geval in het jaar 1971) of als die naar een verland vertrok (in 1986 en in 1991) of veel in het buitenland verbleef (in 1996).

In de meeste gevallen zijn zij ook voorzitter geweest, zodat men hun namen terugvindt in de vorige rubriek. Zo is Wim De Smet ondervoorzitter geweest in de drie eerste jaren en naderhand ook in 1978 en in 1994; Edward Symoens deed het in 1976 en 1979; Mireille Smet deed het verscheidene keren in de eerste helft van de tachtiger jaren en ook nu in 1996; René De Clerck is het geweest in 1991 (ook met vervanging van de voorzitter) en Jorg De Mulder in 1995.

Maar er zijn ook anderen. **Petrus Matthijsen** uit Ekeren-Donk was ondervoorzitter in 1975 en 1976, doch is naderhand wegens gezondheidsproblemen uit ons midden verdwenen.

In 1977 was **Willy Huybrechts** ondervoorzitter, één van onze meest getrouwe leden, die trouwens meerdere bestuursfuncties heeft uitgeoefend.

Stella De Weerd van Stabroek (vroeger van Kapellen) is het voor het eerste geworden in 1985 en bleef het meerdere jaren, waarbij ze in 1986 zelfs een groot gedeelte van het jaar de voorzitter moest vervangen. Zij was toen al bijna 15 jaar een uitermate regelmatig lid van "La Erikejo" en sinds vele tientallen jaren een buitengewoon goede kenner van de taal, maar zij had al die tijd verkozen zich wat op de achtergrond te houden.

Onze archieven geven niet altijd alle duidelijkheid en ons geheugen laat ons ook in de steek, maar men kan de indruk hebben dat er in 1974 (vooraleer ons reglement was opgesteld) geen ondervoorzitter was, misschien in 1975 ook geen. En er zijn nog zo van die jaren die wat onduidelijk zijn.

3. Secretarissen.

Op het gebied van secretarissen is er veel meer continuïteit geweest dan op dat van de twee vorige functies.

Ida Nissen-Tuyaerts, onze zo geliefde en alom gekende "moeke Nissen", overleden in 1982, was onze eerste secretaris. Zij was al niet meer zo jong toen ze met groot entoesiasme inschreef voor de eerste Esperanto-cursus in Kalmthout; naderhand heeft zij nog meerdere andere cursussen gevolgd, maar zij is nooit tot een goede kennis van de taal kunnen komen. Haar inzet was er echter niet minder om. In de eerste jaren van het bestaan van "La Erikejo" was zij altijd en overal

aanwezig als een echte heraut voor deze wonderbare mogelijkheid om met mensen van de ganse wereld in contact te komen. Met dat zelfde entoesiasme heeft zij in het eerste jaar de functie van secretaris op zich genomen, maar het ook bij dat éne jaar moeten laten.

Jos Orban heeft het volgende jaar die functie dan op zich genomen en deze met een merkwaardige zorgvuldigheid vervuld, ook in 1973. Naderhand heeft zijn werk hem niet meer toegelaten het secretariaat te blijven uitoefenen, maar hij deed het nog wel voor de Week van de Internationale Vriendschap, en dit gedurende vele jaren. Gezondheidsproblemen hebben hem uit ons midden weggetrokken, maar wij weten dat hij nog altijd met belangstelling vanuit het ziekenhuis het leven van "La Erikejo" volgt.

Jo Haazen nam in 1974, wegens het wegvallen van Jos Orban, het secretariaat op zich. Hij was net in Kalmthout komen wonen, aange trokken door het landelijke leven hier en door de goed werkende Esperanto-groep, maar zijn werk was in Antwerpen, waar hij "de hoogste functie" had, hoog in de toren van de kathedraal bij de beiaard. Zijn beiaardiersfunctie werd doorlopend drukker en zijn buitenlandse reizen talrijker, zodat hij het volgend jaar zich liefst ontlast zag van een rol in het bestuur. Thans is hij de stadsbeiaardier van Mechelen en de directeur van de Beiaardschool Jef Denijn en woont hij sinds vele jaren niet meer hier.

Pansy Huybrechts-Notredame kwam als de reddende engel om in 1975 het secretariaat op zich te nemen; zij is dat gedurende tien jaren blijven doen (het maximale termijn dat ons reglement toestaat). Daarenboven droeg zij de zorg over de conversatieavonden en over enige cursussen. Zij heeft een belangrijke taak in onze vereniging vervuld, en doet dit nog altijd.

Willy Huybrechts nam toen het secretariaat over van zijn echtgenote en schoof de kas naar haar door, maar slechts voor één jaar.

Mireille Smet nam in 1987 het secretariaat over en heeft die functie vervuld tot in 1994, om dan voorzitter te worden.

Wim De Smet vervult de functie in 1995 en 1996.

4. Penningmeesters.

Een nog grotere continuïteit zit er in de functie van penningmeester; in feite is er één persoon (Erhard Boehme) die het al bijna twintig jaren doet, of beter gezegd: twee termijnen van tien jaar.

Norbert De Schutter van Kapellen, deelnemer van de eerste cursus, nam bij de stichtingsvergadering in 1971 de kas voor zijn rekening. Als student verpleegkunde kreeg hij naderhand echter af te rekenen met onregelmatige studieuren en heeft hij het dan ook bij dat ene jaar gelaten.

Ida Nissen nam toen de kas over, maar stelde weldra vast dat dit een zwaardere taak was dan ze voorzien had. Jos Orban combineerde in 1973 de functie van penningmeester met die van secretaris. Erhard Boehme, afgetreden van het voorzitterschap, nam in 1974 de kas over. Hij bleef een onvolprezen penningmeester tot in 1982. Willy Huybrechts volgde toen Erhard Boehme op en verrichtte die functie drie jaar. Pansy Huybrechts wisselde, na tien jaar secretaris te zijn geweest, die functie om met die van penningmeester, doch slechts voor één jaar. Erhard Boehme nam in 1987 terug de functie van penningmeester op zich en is dat in 1996 nog altijd (zijn tiende jaar!).

5. Raadsleden.

Zoals hoger gezegd zijn er buiten de vier (of drie) kernbestuursleden ook enige raadsleden, dit in verhouding tot het totale aantal ingeschreven leden van het vorige jaar. Het aantal van die raadsleden is in de loop der jaren nogal wisselend geweest, niet alleen afhankelijk van die opgelegde quotering, maar ook afhankelijk van sommige omstandigheden gedurende de bestuursverkiezing: soms waren er op die vergadering weinig aanwezigen, met het gevolg dat er een pover aantal van hen gekozen werd (of zelfs niemand, zoals voor 1995), andere keren werden sommige aanwezigen echt in het bestuur binnengesleurd door een al te ijverige voorzitter. Het feit dat op de bestuursvergaderingen dikwijls Esperanto wordt gesproken (ten einde alzo oefeningsmogelijkheid te hebben) schrok uiteraard velen af om in het bestuur te komen of kan een reden zijn om het volgend jaar af te haken.

Het merendeel van de hoger vermelde bestuursleden zijn ook wel enige malen gewoon raadslid geweest. In de (niet altijd volledige) lijsten

van bestuursleden zien we Symoens er in 1981, 1985, 1986 en 1987, De Smet in 1977, 1980 en 1983, De Weerd reeds in vele jaren sinds 1972, Willy Huybrechts ook in vele jaren, Nissen na 1972 en tot in 1979, Boehme in de periode dat hij geen voorzitter of penningmeester was, enz... Jonge leden werden graag als raadslid opgenomen, zoals **Bert Overlaet** in 1972, **Erik Post** en **Anna Wils** in 1977, **Yves Nevelsteen** in 1992 en 1993.

De Clerck werd reeds raadslid in 1980, dan terug in 1985 en was alzo voorbereid om in 1987 voorzitter te worden; na 1990 is hij ook nog meermaals in het bestuur geweest. Ook Anita Scheenaerts is raadslid geweest voor haar voorzitterschap. Bij gelegenheid zijn ook regelmatige bezoekers uit Antwerpen, zoals **Jules Verstraeten**, **Rik de Roover**, **Frans Luyten**, **Clémentine De Cuyper** en **Henny Jacques**, in het bestuur geweest. In 1974 was dat bestuur bijna een familiezaak als **Imelda Haazen-Wuyts** ook in de vijfhoekpige groep zat; zij was ook raadslid in 1975 en haar man toen ook.

Sommige leden zijn lange tijd buiten het bestuur gebleven, maar deden waardevol werk als het er op aan kwam. Zo is **Michel Wils** de man geweest die in 1991 het leeuwenaandeel heeft gehad in de organisatie van de viering van het 20-jarig bestaan en de huldinging van Edward Symoens, die toen erevoorzitter van de Vlaamse Esperantobond was geworden. Slechts in 1989 is hij raadslid geweest en in 1996 opnieuw.

6. Onze vertegenwoordigers in andere organen.

"La Erikejo" is in de Belgische Esperanto-Federatie vertegenwoordigd geweest van 1973 tot 1977 door Erhard Boehme. Na de omvorming van de B.E.F. was men in de Vlaamse Esperantobond van 1978 tot 1994 vertegenwoordigd door Edward Symoens en vanaf 1995 door Wim De Smet.

In de Culturele Raad van Kalmthout was Wim De Smet de vertegenwoordiger van 1972 tot 1977; daarna waren het opeenvolgend Pansy Huybrechts, Edward Symoens en Willy Huybrechts.

7. Ereleden.

Een vereniging is graag dankbaar aan sommige personen die veel hebben bijgedragen tot haar uitstraling, zowel leden als buitenstaanders.

Reeds in 1978 werd besloten de toenmalige burgemeester van Kalmthout, **Ludo van den Maagdenberg**, te danken voor zijn positieve ingesteldheid tegenover onze vereniging, de taal Esperanto en de Week van de Internationale Vriendschap, en werd hem het erelidmaatschap aangeboden, hetgeen hij met genoegen aanvaardde.

Het heeft geduurd tot 1995 om nog eens enige personen deze eretitel te geven. Op 21 september van dat jaar werd onze oudvoorzitter **Edward Symoens**, die vier dagen tevoren 80 jaar was geworden, tot erevoorzitter aangesteld gedurende een viering, waarbij ook meerdere buitenstaanders aanwezig waren. Dit was een laatste mooie hulde aan een man, die veel gedaan heeft, niet alleen voor "La Erikejo", maar ook voor de Vlaamse Esperantobond en vele andere Esperanto-organisaties, en die op een welgevuld leven kon terugblikken; hij was trouwens al in september 1993 in ons midden gehuldigd omdat hij erelid van "Universala Esperanto-Asocio" was geworden. Op 21 december 1995 is Edward overleden; op 28 december is hij ter aarde besteld in aanwezigheid van honderden vrienden van ten allen kante.

Op die zelfde 21 september 1995 stelden wij ook twee andere 80-jarigen als erelid aan: **Jules Verstraeten**, van Kalmthoutse afstamming maar in Hoboken wonend, een uitermate regelmatig lid vanaf de stichting, en die op verscheidene manieren veel heeft bijgedragen tot de ontplooiing van "La Erikejo"; en **Rik de Roover**, die het merendeel van het jaar in Wildert-Essen woont, en van daaruit verscheidene cursussen en conversatieavonden voor onze vereniging heeft geleid.

Men zegt dikwijls dat het vertrouwen in de toekomst van het Esperanto de mensen jong houdt en hun doorlopend energie geeft. Deze drie 80-jarigen waren daar overtuigende voorbeelden van. Wie volgt hun voorbeeld?

VI. ENIGE APARTE ZAKEN.

1. Het "Colloquium van Kalmthout".

Alhoewel het niet een initiatief van "La Erikejo" is geweest, moet het colloquium "Verleden, Heden en Toekomst van de Esperanto-beweging in Vlaanderen" hier vermeld worden, want het is wellicht de zaak geweest die Kalmthout het meest bekend heeft gemaakt in de Esperanto-beweging in Vlaanderen. Het heeft daarenboven een allergrootste invloed gehad op het ontstaan van de Vlaamse Esperantobond en op de reorganisatie van de Esperanto-beweging in België.

Het was een onderneming van vijf personen, waarvan er drie werkelijke leden waren van "La Erikejo" en twee anderen bezoekende leden: Erhard Boehme, Roger De Schepper, Wim De Smet, Eddy Frederickx en Edward Symoens.

Het had plaats op zondag 9 oktober 1977 in de zaal "Trefpunt" en werd bijgewoond door 57 geïnteresseerden van binnen en buiten de Esperanto-beweging in België en Nederland. De resultaten werden te boek gesteld door Edward Symoens en zij bevatten gegevens, die ook nu nog van pas komen in de strategieën voor de verspreiding van het Esperanto.

2. Verbredering met andere groepen.

Reeds in 1973 werd contact gelegd met de Zeelandse Esperantogroep. Als gevolg daarvan gingen wij bij hen op bezoek toen zij op 18 mei 1974 in Domburg een Esperanto-dag organiseerden. Zij brachten een tegenbezoek op zaterdag 31 augustus 1975: op het programma stonden bezoeken aan het Arboretum, de heide, het Karrenmuseum van de Kiekenhoeve in Essen en naderhand een gemeenschappelijke maaltijd aldaar. Nog meermaals zijn sommige van hen komen deelnemen aan enige van onze activiteiten, vooral aan ons jaarlijks avondmaal in december. Maar sinds een tiental jaren is, ten gevolge van het overlijden en het verhuizen van enige van hun leden, er weinig of geen bezoek meer geweest.

In 1975 kregen we een uitnodiging van een pas opgerichte groep in Reigate, Engeland, om met hen te verbreederen. Er werden meerdere

brieven uitgewisseld en we kregen een geluidsband en wij zonden ons antwoord per geluidsband ook aan hen. In juli 1976 bezocht voorzitter Wim De Smet hun bijeenkomst in Reigate. Die groep is echter niet blijven bestaan en zo is de zaak uitgedoofd.

Pogingen tot contact met de Esperantogroep in Heide in Sleeswijk-Holstein hebben geen gevolg gehad. Ook voorstellen van samenwerking met groepen in Liévin (Frankrijk) en Cittadella di Padova (Italië) hebben nooit vaste vorm gekregen. Sinds enige jaren bestaat er een speciale vriendschapsband met de groep "La Norda Erikejo" van Buchholz (Duitsland), die in zijn bestuur een Antwerpenaar (Constant Borremans) heeft; reeds meerdere malen is hij met zijn Duitse vrouw al bij onze groep op bezoek geweest.

3. Een studiebeurs van "La Erikejo".

1975 was het Internationale Jaar van de Vrouw. Gedurende onze eindejaarsmaaltijd werd er hulde gebracht aan de vrouwen in ons midden. Naderhand werd er een geldinzameling verricht om aan een jonge vrouw de mogelijkheid te geven deel te nemen aan de "Someraĵ Universitataj Kursoj" (Universitaire Zomercursussen) die in augustus 1976 in Antwerpen zouden plaats hebben. De omhaling bracht niet minder dan 4.180 BF op. - Later is beslist deze som ter beschikking te stellen van Christine Tytgat uit Mortsel om de onkosten van haar deelneming aan een SUK-cursus te betalen.

4. Steun aan Rwanda.

In januari 1986 vertrok Wim De Smet naar Rwanda om er te doceren aan de Universiteit in Butare. Hij was nog niet lang ter plaatse of er werd hem gevraagd iets te vertellen over Esperanto. Vermits Edward Symoens in die dagen op familiebezoek was in Rwanda, werd naderhand overeengekomen dat Symoens die lezing zou verrichten, die plaats zou hebben op initiatief van de Vereniging der Belgen in Butare in het "Centre Culturel Français" aldaar. Er was behoorlijk veel belangstelling, ook vanwege de Rwandezes zelf. Enige van hen drongen aan op een cursus. Als gevolg hiervan heeft Wim De Smet er een cursus georganiseerd in de school van de Broeders van Liefde in Butare. Uit deze cursus is in juni 1986 een klein plaatselijke Esperantogroep ontstaan, die na-

derhand conversatiebijeenkomsten had. Gevolg gevend aan een oproep voor steun aan deze groep heeft "La Erikejo" een geldsom en leerboeken ter beschikking gesteld (zo heeft ook de Esperantogroep van Brugge gedaan). Wanneer Wim De Smet na 1987 Rwanda verlaten heeft is er schijnbaar niets overgebleven van deze kleine groep.

5. Groeten uit het Vaticaan.

Als Jos Orban in mei 1981 Rome bezocht, kwam hij er in contact met de verantwoordelijken van de Esperanto-uitzendingen van Radio Vaticaan. Hij kreeg er de gelegenheid geïnterviewd te worden, en alzo zijn groeten te sturen aan zijn vrienden in "La Erikejo" en verder iets te vertellen over de Week van de Internationale Vriendschap. Deze groeten zijn naderhand in het plaatselijke Parochieblad herhaald en zij genoten veel waardering in Heide.

6. Wanneer een ZEO in Kalmthout?

Een ZEO is een nieuw begrip in de Esperanto-beweging. Het is de afkorting van "Zamenhof-Esperanto-Objekto", d.w.z. een voorwerp dat een verwijzing naar Zamenhof of Esperanto of iets dergelijks in zijn naam draagt. Er zijn zo in de wereld reeds honderden straten, pleinen, huizen, monumenten e.a. die op die manier hulde brengen aan de internationale taal Esperanto of aan haar ontwerper, dr L. Zamenhof, b.v. de Zamenhofstraat in Antwerpen. Een Duitser, die al die ZEO's catalogeert, Hugo Röllinger, heeft er nu bijna 1000 op zijn lijst staan.

Welke zal de 1000-ste zijn? Met de lustrumviering in 1981 werd aan de burgemeester van Kalmthout voorgesteld in deze gemeente ooit een "Esperantodreef" (of iets dergelijks) te hebben. 15 jaar lang wachten we op een antwoord. Misschien is het nu het gunstige moment om te proberen de n° 1000 op de lijst te zijn!

7. Een interessante Esperanto-ontmoeting.

Niet iets van "La Erikejo", maar toch iets ter plaatse. Met het weekeind van 27 tot 29 oktober 1978 organiseerde FLEJA, de Flandra Esperantista Junulara Asocio (dit is: de Vlaamse Esperanto-jeugdvereniging) een bijeenkomst in Essen, waaraan werd deelgenomen door een zestigtal Vlaamse, Waalse, Nederlandse, Duitse, Franse en andere jon-

geren. In de zaterdagmiddag hebben zij een mooie wandeling gedaan in de natuur van Kalmthout en Essen. Burgemeester Herman Suykerbuyk van Essen heeft hen naderhand goed ontvangen in het gasthof Van Thillo.

Hopelijk zal de huidige FLEJA, die als voorzitter de Kalmthoutenaar Jorg De Mulder heeft, ooit iets dergelijks ondernemen.

8. Leden van "La Erikejo" in de internationale beweging.

Enige leden van "La Erikejo" hebben in de internationale Esperanto-beweging reeds een speciale inbreng gehad.

De belangrijkste van hen is **Edward Symoens**, die van 1977 tot 1994 elk jaar het Wereldcongres van Esperanto heeft bijgewoond en die verscheidene belangrijke functies bekleed heeft, vooral in de onderwijsvereniging en in de Europese beweging. Daarenboven heeft hij meerdere gezaghebbende studies geschreven. In 1993 is hij tot erelid benoemd van de "Universala Esperanto-Asocio", de eerste keer dat deze eer te beurt viel aan een Vlaming.

Wim De Smet heeft een belangrijke rol gespeeld in enige andere organisaties, vooral op gebied van wetenschappen en universitair onderwijs. Maar wegens zijn verblijven in ontwikkelingslanden (Rwanda, Suriname, Gabon) van 1986 tot 1993, is die rol grotendeels weggevallen.

Jorg De Mulder is sinds augustus 1995 één van de ondervoorzitters van TEJO, de internationale jeugdorganisatie van de Esperanto-beweging. Hij is ook voorzitter van de Vlaamse TEJO-afdeling.

Lode Van de Velde verbluft ons allen. Pas twee jaar geleden heeft hij als jonge man Esperanto geleerd. Hij heeft intussentijd al allerlei landen van Europa bezocht, heeft werk verricht in een sociale Esperanto-brigade in Kroatië, is naderhand aan de slag geweest in Finland en is begin mei 1996 naar Japan vertrokken, aangeworven om er Esperanto te onderwijzen in een commerciële onderneming. Hij is een overtuigend bewijs dat men een wereldburger is door Esperanto te kennen; en omgekeerd: dat een echte wereldburger Esperanto zou moeten kennen.

Opvallend was dat er in de periode 1980-1983 bij de 80 leden van de beheerraad van de "Universala Esperanto-Asocio" twee beheerders uit Kalmthout waren: Edward Symoens en Wim De Smet. Misschien is het

een unicum dat één enkele gemeente in zulke wereldorganisatie twee beheerders had, iets wat zelfs een grootstad amper zou kunnen.

Bij het inrichtend comité van het 67° Wereldcongres van Esperanto (in Antwerpen in 1982) waren drie van de belangrijkste functies in handen van leden van "La Erikejo": de ondervoorzitter van het congres was Edward Symoens, de penningmeester was Erhard Boehme, de rector van de Congresuniversiteit was Wim De Smet. En ook de secretaris, Roger De Schepper, en drie andere bestuursleden (Jules Verstraeten, Eddy Frederickx en Frans Luyten) waren bezoekende leden van onze groep.

Na de reorganisatie van de Esperanto-beweging in België in 1978 is Edward Symoens in 1979 de eerste gekozen voorzitter van de Vlaamse Esperantobond geworden en hij is dat gebleven tot hij in 1984 de zaak aan anderen overliet; hij heeft werkelijk de grondslag van die organisatie gelegd en is in 1990 tot erevoorzitter aangesteld (gehuldigd in 1991). Wim De Smet is voorzitter geweest in 1994 en ondervoorzitter in 1995; hij is ook ondervoorzitter van de Belgische Esperanto-Federatie sinds 1994.

9. Een bibliotheek.

In februari 1973 kwam "La Erikejo" in het bezit van 63 Esperanto-boeken uit het bezit van het overleden lid Irma Van Ganse. Deze boeken hebben de kern gevormd van een bibliotheek, die aangegroeid is met andere stuks, maar die in feite weinig geconsulteerd is geworden. Vroeg of laat zullen we eens een vaste bestemming voor die boeken moeten vinden.

10. Internationaal bezoek.

In augustus 1976, toen in Antwerpen de "Someraĵ Universitataj Kursoj" (Universitaire Zomercursussen) plaats hadden, was er op een zaterdag een autobusreis van de deelnemende studenten doorheen de Antwerpse Kempen. Dit internationaal gezelschap heeft ook Kalmthout bezocht en het werd er door onze groep ontvangen met een gezamenlijk avondmaal in patisserie "Monida". Het was een aangename internationale ontmoeting.

VII. TOT BESLUIT.

"La Erikejo" bestaat nu 25 jaar. Dat is een hele prestatie voor een vereniging, die een zeer speciaal aspect van de cultuur behandelt in een landelijke gemeente. In meerdere Vlaamse steden zijn soortgelijke Esperanto-groepen zelfs niet van de grond gekomen of zijn zij na enige jaren uitgestorven.

Het is hier niet de plaats om een ontleding te maken van de factoren, die dit ongewone feit hebben mogelijk gemaakt, maar we kunnen er wel enige vernoemen: het goed ontwikkelde culturele leven in Kalmt-hout, de positieve ingesteldheid van sommige plaatselijke mandatarissen, het doorzettingsvermogen van sommige van de stichtende leden, de wijze leiding door een persoon als Edward Symoens, de nabijheid van de grootstad Antwerpen die regelmatig door verschillende esperanto-ijveraars bezocht wordt, e.a..

De herstructurering van de subsidiëring der culturele activiteiten in Vlaanderen roept thans veel onzekerheid op over de toekomst van vele van de plaatselijke Esperanto-verenigingen. "La Erikejo" zal ook met deze nieuwe situatie te maken krijgen. Maar "La Erikejo" heeft al meerdere moeilijke tijden gehad en is toch altijd blijven bestaan, en zal dat hopelijk in de volgende jaren ook nog blijven doen. En "La Erikejo" is dikwijls als een voorbeeld gesteld, ook voor wat de gedachtengang betreft. Laten we dan ook een goede gedachtengang opbouwen bij het terugkijken op deze 25 jaren.

Hopelijk kunnen we zulk voorbeeld blijven. Alles zal nu afhangen van de jonge generatie, die de toorts zal moeten overnemen en het op haar manier zal moeten aanpakken.

WDS, 14 mei 1996

Inhoud

Ter inleiding	1
I. <u>Het ontstaan van "La Erikejo"</u>	2
Een weinig gekende voorloper	2
Hoe het groeide	2
Het eerste jaar	5
II. <u>Het leven van "La Erikejo"</u>	8
De maandelijkse activiteiten	8
Enige belangrijke buitenlandse sprekers	12
III. <u>De Week van de Internationale Vriendschap</u>	13
Grensoverschrijdende wandelingen	14
Ambassadeurs van de Internationale Vriendschap	16
IV. <u>Andere bedrijvigheden</u>	17
Cursussen	17
Lustrumvieringen	19
V. <u>De leden en het bestuur</u>	21
De leden	21
Leden van vele jaren	22
Het bestuur	23
1. Voorzitters	24
2. Ondervoorzitters	25
3. Secretarissen	26
4. Penningmeesters	28
5. Raadsleden	28
6. Onze vertegenwoordigers in andere organen	29
7. Ereleden	30

VI. <u>Enige aparte zaken</u>	31
1. Het "Colloquium van Kalmthout"	31
2. Verbroedering met andere groepen	31
3. Een studiebeurs van "La Erikejo"	32
4. Steun aan Rwanda	32
5. Groeten uit het Vaticaan	33
6. Wanneer een ZEO in Kalmthout?	33
7. Een interessante Esperanto-ontmoeting	33
8. Leden van "La Erikejo" in de internationale beweging	34
9. Een bibliotheek	35
10. Internationaal bezoek	35
VII. Tot besluit	36

ESPERANTOGROEP LA ERIKEJO

WIM DE SMET - SECRETARIS

HERTENDREEF 12

2920 KALMTHOUT